

Sygn. akt I Ns 333/16

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2016 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie

Przewodniczący Sędzia Sądu Rejonowego Mirosława Dykier – Ginter

Protokolant sekretarz sądowy Agata Piaścik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 października 2016 roku w Człuchowie

sprawy z wniosku G. P.

z udziałem P. P. (1), K. P., D. M., B. P.

o stwierdzenie nabycia spadku po Z. P., E. P., T. P., J. P.

postanawia:

1. stwierdzić, że spadek po Z. P., który zmarł dnia 30 stycznia 1997 roku w S., ostatnio stale zamieszkiwał w B., na podstawie ustawy nabyła jego żona E. P. córka J. i J. oraz jego synowie J. P. syn Z. i E., T. P. syn Z. i E., każda z tych osób w 1/3 (jednej trzeciej) części w sposób prosty,
2. stwierdzić, że spadek po E. P., która zmarła dnia 6 września 2011 roku w C., ostatnio stale zamieszkiwała w B., na podstawie ustawy nabyli jej synowie J. P. syn Z. i E., T. P. syn Z. i E., każda z tych osób w 1/2 (jednej drugiej) części w sposób prosty,
3. stwierdzić, że spadek po T. P., który zmarł dnia 3 stycznia 2016 roku w B., ostatnio stale zamieszkiwał w B., na podstawie ustawy nabyła jego żona G. P. córka A. i H. oraz jego synowie P. P. (1) syn T. i G., K. P. syn T. i G., każda z tych osób w 1/3 (jednej trzeciej) części z tym, że nabycia spadku nastąpiło z dobrodziejstwem inwentarza,
4. stwierdzić, że spadek po J. P., który zmarł dnia 26 marca 2016 roku w C., ostatnio stale zamieszkiwał w B., na podstawie ustawy nabyła jego żona B. P. córka A. i M. oraz jego córka D. M. córka J. i B., każda z nich w 1/2 (jednej drugiej) części z tym, że nabycia spadku nastąpiło z dobrodziejstwem inwentarza.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku

Sygn. akt I Ns 333/16

UZASADNIENIE

Wnioskodawca G. P. w sprawie z udziałem P. P. (1), K. P., D. M. i B. P. domagała się stwierdzenia nabycia spadku po swoich teściach - Z. P. i E. P., po swoim mężu - T. P. oraz po bracie męża - J. P.. Przy czym w zakresie spadku po teściach wносиła o ustalenie praw do spadku po nich na podstawie testamentu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 30 stycznia 1997 roku w S. zmarł Z. P., który ostatnio stale zamieszkiwał w B..

(dowód: odpis skrócony aktu zgonu sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w S. o numerze (...) k. 4 akt sprawy Sądu Rejonowego w Człuchowie INs 332/16)

W dniu 6 września 2011 roku w C. zmarła E. P., która ostatnio stale zamieszkiwała w B..

(dowód: odpis skrócony aktu zgonu sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w C. o numerze (...) k. 3 akt sprawy Sądu Rejonowego w Człuchowie INs 332/16)

Spadkodawcy ci raz zawierali związek małżeński – między sobą. Ze związku tego urodziło się dwoje dzieci - J. P. i T. P., którzy dożyli otwarcia spadku po spadkodawcach.

(dowód: zapewnienie spadkowe złożone przez wnioskodawcę i uczestników postępowania na rozprawie w dniu 27 września 2016 roku w okresie od 00:11:28 do 00:24:55 – porównaj protokół k. 31v-32, odpis skrócony aktu małżeństwa T. P. sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w R. o numerze (...), odpis skrócony aktu zgonu T. P. sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w R. o numerze (...), odpis skrócony aktu małżeństwa J. P. sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w R. o numerze (...) - k. 5 oraz odpis skrócony aktu zgonu J. P. sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w C. o numerze (...) - k. 35)

Spadkodawcy Z. P. i E. P. nie mieli dzieci pozamałżeńskich i przysposobionych. Żaden ze spadkobierców ustawowych nie złożył w terminie sześciu miesięcy od otwarcia spadku oświadczeń spadkowych w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku po nich. Nie zawierano z tymi spadkodawcami umów dotyczących dziedziczenia. Nikt nie został uznany za niegodnego dziedziczenia po nich.

(dowód: zapewnienie spadkowe złożone przez wnioskodawczynię i uczestników postępowania na rozprawie w dniu 27 września 2016 roku w okresie od 00:11:28 do 00:24:55 – porównaj protokół k. 31v-32).

W skład spadku po Z. P. nie wchodzi gospodarstwo rolne ani udział w prawie własności gospodarstwa rolnego .

(dowód: przesłuchanie w charakterze stron wnioskodawczyni i uczestników postępowania na rozprawie w dniu 27 września 2016 roku w okresie od 00:11:28 do 00:24:55 – porównaj protokół k. 31v-32)

W dniu 3 stycznia 2016 roku w B. zmarł T. P., który ostatnio stale zamieszkiwał w B..

(dowód: odpis skrócony aktu zgonu T. P. sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w R. o numerze (...) k.5)

Spadkodawca T. P. raz zawierali związek małżeński - z G. P.. Ze związku tego urodziło się dwoje dzieci - P. P. (1) i K. P..

(dowód: zapewnienie spadkowe złożone przez wnioskodawczynię i uczestników postępowania na rozprawie w dniu 27 września 2016 roku w okresie od 00:11:28 do 00:24:55 – porównaj protokół k. 31v-32, odpis skrócony aktu małżeństwa T. P. i G. P. sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w R. o numerze (...), odpis skrócony aktu zgonu T. P. sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w R. o numerze (...), odpis skrócony aktu urodzenia P. P. (1) sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w C. o numerze (...), odpis skrócony aktu urodzenia K. P. sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w C. o numerze (...) - k. 5)

Spadkodawca T. P. nie miał dzieci pozamałżeńskich i przysposobionych. Żaden ze spadkobierców ustawowych nie złożył w terminie sześciu miesięcy od otwarcia spadku oświadczeń spadkowych w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku po nim. Nie zawierano ze tym spadkodawcą umów dotyczących dziedziczenia. Nikt nie został uznany za niegodnego dziedziczenia po nim.

(dowód: zapewnienie spadkowe złożone przez wnioskodawczynię i uczestników postępowania na rozprawie w dniu 27 września 2016 roku w okresie od 00:11:28 do 00:24:55 – porównaj protokół k. 31v-32).

W dniu 26 marca 2016 roku w C. zmarł J. P., który ostatnio stale zamieszkiwał w B..

(dowód: odpis skrócony aktu zgonu J. P. sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w C. o numerze (...) - k. 35).

Spadkodawca J. P. raz zawierali związek małżeński - z B. P.. Ze związku tego urodziło się dwoje dzieci – R. P. (który nie dożył otwarcia spadku – zmarł w wieku dziecięcym i nie pozostawił zstępnych) oraz D. M..

(dowód: zapewnienie spadkowe złożone przez wnioskodawczynię i uczestników postępowania na rozprawie w dniu 27 września 2016 roku w okresie od 00:11:28 do 00:24:55 – porównaj protokół k. 31v-32, odpis skrócony aktu małżeństwa J. P. i B. P. sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w R. o numerze (...), odpis skrócony aktu zgonu R. P. sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w G. o numerze (...) - k. 5, odpis skrócony aktu zgonu J. P. sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w C. o numerze (...) - k. 35 oraz odpis skrócony aktu małżeństwa D. M. sporządzonego przez Urząd Stanu Cywilnego w C. o numerze (...) k. 30).

Spadkodawca J. P. nie miał dzieci pozamałżeńskich i przysposobionych. Żaden ze spadkobierców ustawowych nie złożył w terminie sześciu miesięcy od otwarcia spadku oświadczeń spadkowych w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku po nim. Nie zawierano ze tym spadkodawcą umów dotyczących dziedziczenia. Nikt nie został uznany za niegodnego dziedziczenia po nim.

(dowód: zapewnienie spadkowe złożone przez wnioskodawczynię i uczestników postępowania na rozprawie w dniu 27 września 2016 roku w okresie od 00:11:28 do 00:24:55 – porównaj protokół k. 31v-32).

Spadkodawcy T. P. i J. P. nie pozostawił testamentu.

(dowód: zapewnienie spadkowe złożone przez wnioskodawczynię i uczestników postępowania na rozprawie w dniu 27 września 2016 roku w okresie od 00:11:28 do 00:24:55 – porównaj protokół k. 31v-32).

W dniu 7 października 1992 roku spadkodawca Z. P. własnoręcznie napisał testament, zawierający rozporządzenie na wypadek śmierci jego oraz E. P.. W treści testamentu zawarte zostało oświadczenie Z. P. i E. P. „ (...) Ja P. Z. (...) P. E. w razie naszej śmierci budynek który jest naszą własnością stanowi własność moich wnuków K. P. (...) oraz P. P. (1)(...) oraz część jeden z pokoi zostaje dla mojego syna T. P. (...) Za wyżej napisane słowa biorę za świadków sołtys wsi B. T. K. (...) oraz Z. G. (...)”. Na piśmie widnieją podpisy świadków oraz – na końcu - podpisy obu tych spadkodawców. Testament ten został otwarty i ogłoszony w Sądzie Rejonowym w Człuchowie w dniu 30 czerwca 2016 roku.

(dowód : testament z dnia 7 października 1992 roku otwarty w Sądzie Rejonowym w Człuchowie w dniu 30 czerwca 2016 roku wraz z adnotacją o otwarciu i ogłoszeniu kopia k 5 akt sprawy INs 332/16).

Testament ten został sporządzony w ten sposób, iż najpierw spadkodawca Z. P. w obecności E. P. oraz swojej synowej, a żony T. P. i matki K. P. oraz P. G. P. napisał treść tego pisma. Pismo sporządzane zostało w mieszanin G. i T. P., do którego przybyli oboje spadkodawcy z zamiarem sporządzania testamentu. Następnie, na polecenie Z. P., G. P. przywołał osoby, które nakazał wezwać Z. P. jako świadków testowania tj. T. K. i Z. G.. Świadkowie ci przeczytali testament napisany przez spadkodawcę i następnie złożyli pod nim podpisy w obecności obu spadkodawców oraz G. P.. Pismo podpisali również oboje spadkodawcy. G. P. nie złożyła swojego podpisu na dokumencie albowiem Z. P. oświadczył, że jej podpis jest zbędny.

(dowód: zapewnienia spadkowe złożone przez G. P. na rozprawie w dniu 27 września 2016 roku w okresie od 00:24:55 do 00:37:31 oraz od 00:45:19 00:48:56 – porównaj protokół k. 32)

Sąd zważył co następuje:

Powołanie do spadku wynika z ustawy lub testamentu odpowiadającego wymogom formalnym jeżeli spadkodawca testament pozostawi.

Z ustaleń sądu wynika, że spadkodawcy Z. P. oraz E. P. dokonali rozrządzenia na wypadek śmierci z tym, że rozrządzenie to stanowi nieważny z mocy art. 942 k.c. testament wspólny. Art. 942 k.c. wprowadza bowiem zakaz sporządzania testamentów wspólnych co odnosi się także do małżonków. Nie może być więc uznany za ważny testament zawierający rozrządzenie majątkowe na wypadek śmierci więcej niż jednego spadkodawcy – testatora. Spadkodawcy nie mogą zatem w jednym dokumencie składać wspólnych oświadczeń zawierających dyspozycje odnoszące się do ich majątku po śmierci testatorów, nawet wówczas, gdy rozrządzenia te dotyczą prawa lub majątku wspólnego. Nieważnością bezwzględną dotknięty będzie zarówno testament notarialny, w którym zawarto rozrządzenie więcej niż jednej osoby, jak i testament własnoręczny spisany przez kilku spadkobierców (np. małżonków) zaopatrzone ich podpisem oraz datą (tak komentarz do kodeksu cywilnego pod red. Gniewek art. 942 k.c. Legalis).

Sporządzony przez spadkodawców testament z dnia 7 października 1992 roku niewątpliwie stanowi wspólny testament własnoręczny. Testament ten został spisany własnoręcznie przez spadkodawcę Z. P. i podpisany przez niego oraz przez E. P.. Forma oświadczenia zawarta w testamencie, zwłaszcza sformułowanie „w razie naszej śmierci budynek, który jest naszą własnością” jednoznacznie wskazuje, że oświadczenie to ma charakter rozrządzenia obu spadkodawców – obejmuje ich majątek wspólny. Takie dookreślenie formy rozporządzenia testamentowego pisemnego czyni je nieważnym w związku z bezwzględnie obowiązującą zasadą, iż testament może zawierać rozrządzenie tylko jednego spadkodawcy. Ocena ta ma istotne znaczenie z tego względu na to, że pismo sporządzone zostało własnoręcznie przez spadkodawcę Z. P. i mogłoby być oceniane jako jego testament własnoręczny. Zawarcie jednak wspólnego rozrządzenia czyni ten testament własnoręczny nieważny w całości.

Z treści dokumentu wynika jednak, że w czynnościach związanych ze składaniem oświadczeń na wypadek śmierci uczestniczyli świadkowie – dokument zawiera podpisy dwóch świadków Z. G. i T. K.. W tej sytuacji należało ocenić, czy czynności przedsięwziętych przez spadkodawców w związku ze sporządzeniem dokumentu z dnia 7 października 1992 roku nie można uznać za inny ważny testament, w szczególności czy nie jest to szczególna postać testamentu określana jako testament ustny i uregulowana w art. 952 § 1 k.c. Z ustaleń wynika bowiem, że podczas przedsięwziętych czynności uczestniczyła oprócz spadkodawców i tych wymienionych świadków trzecia osoba, a mianowicie wnioskodawczyni G. P.. W tym miejscu zwrócić bowiem należy uwagę na Uchwałę Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1972 roku (III CZP 88/72), stanowiącą, iż nieważność testamentu przewidzianego w art. 951 k.p.c. spowodowana zamieszczeniem w nich rozporządzeń dwóch spadkodawców (art. 942 k.c.) nie stanowi przeszkody do uznania oświadczeń woli złożonych przez tych spadkodawców za dwa oddzielne testamenty ustane. Orzeczenie to wydane zostało co prawda na tle wątpliwości związanych ze sporządzeniem innego rodzaju testamentu, a mianowicie testamentu allograficznego, zważywszy jednak, że w niniejszej sprawie przy wykonywaniu czynności związanych z rozrządzeniem testamentowych uczestniczyli świadkowie, sąd dokonał oceny tych czynności w celu ustalenia, czy spadkodawcy złożyli oświadczenia, które mogą zostać ocenione jako sporządzenie ważnego testamentu ustanego.

Zgodnie z art. 952 k.c. jeżeli istnieje obawa rychłej śmierci spadkodawcy albo jeżeli wskutek szczególnych okoliczności zachowanie zwykłej formy testamentu jest niemożliwe lub bardzo utrudnione, spadkodawca może oświadczyć ostatnią wolę ustnie przy jednoczesnej obecności co najmniej trzech świadków. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 14 maja 1958 roku w sprawie I CR 325/58 do zachowania formy testamentu ustanego konieczna jest jednoczesna obecność trzech powołanych do testamentu świadków, oświadczenie przez spadkodawcę wobec tych świadków ostatniej swej woli i przyjęcie przez nich treści tej woli do wiadomości. Wskazane przesłanki wyczerpują ustawowe wymagania formy testamentu ustnego. Stąd też z chwilą ich spełnienia testament jest sporządzony i ma być prawny. Tak sporządzony testament nie ma jednak żadnej zewnętrznej trwałej postaci, istnieje jedynie w świadomości świadków i zdany jest na pamięć. Pismo utrwalające treść oświadczenia woli spadkodawcy nie stanowi jego oświadczenia przyobleczonego w formę pisemną, nie jest więc testamentem, jest świadczeniem wiedzy o treści testamentu ustnego już przedtem istniejącego, a więc dokumentem o wtórnym charakterze.

Jeżeli więc ze względu na naruszenie art. 942 k.c. testament pisemny jest nieważny, zostałyby zaś spełnione przesłanki sporządzenia testamentu ustanego i została zachowana jego forma, to pismo spisane w związku z

tą czynnością, a obejmujące rozporządzenie dwóch spadkodawców, stałoby się dokumentem tylko o wtórnym charakterze dowodowym.

Jako przesłankę sporządzenia testamentu w trybie art. 952 k.p.c. określono zaistnienie szczególnych okoliczności, które skutkują, że zachowanie zwykłej formy testamentu jest niemożliwe lub bardzo utrudnione. W tym miejscu po raz kolejny wskazać należy na Uchwałę Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1972 roku (III CZP 88/72), że nieważność testamentu przewidzianego w art. 951 k.c. spowodowana niezachowaniem obowiązującego przepisu prawa może być uznana za okoliczność szczególną w rozumieniu art. 952 § 1 k.c. uzasadniającą potraktowanie oświadczenia ostatniej woli złożonego przez spadkodawcę jako testamentu ustnego. Sąd w niniejszym składzie wyraża opinię, że zasadę tę należy zastosować również do sporządzenia nieważnego testamentu własnoręcznego z powodu zawarcia w nim wspólnego rozrządzenia na wypadek śmierci. Ustalając nawet, że w niniejszej sprawie zaistniały szczególne okoliczności, o których stanowi art. 952 k.c. brak jest jednak zdaniem sądu do uznania, że spadkodawcy dokonali ważnego ustnego rozporządzenia swoim majątkiem na wypadek śmierci. Czynności przedsięwzięte przez spadkodawców w obecności świadków polegały bowiem wyłącznie (zgodnie z zapewnieniami wnioskodawczyni G. P.) na odczytaniu przez świadków wcześniej sporządzonego przez Z. P. własnoręcznie testamentu z dnia 7 października 1992 roku w obecności E. P. i Z. P., a także G. P. oraz złożeniu przez tych świadków podpisu na tym dokumencie. Nie daje to podstaw do stwierdzenia, iż spadkobiercy Ci złożyli w obecności świadków ustne oświadczenia dotyczące ich rozrządzenia na wypadek śmierci. Procedura testowania określona w art. 952 k.c. wymaga bowiem by testator oświadczył swoją wolę ustanie. Oznacza to, że musi wypowiedzieć słowa, które złożą się na treść oświadczenia w jednoczesnej obecności świadków. Użycie przez ustawodawcę określenia „oświadczy ustanie” wyłącza możliwość posłużenia się przygotowanym przez spadkodawcę lub inną osobę dokumentem (tak komentarz do kodeksu Cywilnego pod red. Gutowskiego do art. 952 k.c.).

W niniejszej sprawie niewątpliwie nie zaistniały okoliczności, które pozwalają na ocenę, iż którykolwiek ze spadkodawców złożył wobec świadków tak rozumiane ustne oświadczenie. Gdyby nawet jednak oświadczenie w takiej formie zostało złożone, to działania spadkodawców nie mogą być uznane za sporządzenie ważnego testamentu ustanego również i z tego powodu, że przy tych czynnościach jednocześnie nie uczestniczyły trzy osoby, które mogłyby pełnić rolę świadków testamentu ustanego.

O tym, kto pełni funkcję świadka testamentu ustnego, decyduje testator. W rozpoznawanej sprawie ponad wszelką wątpliwość spadkodawca Z. P. wskazał kto przy wykonywaniu czynności polegających na rozrządzeniu na wypadek śmierci ma pełnić funkcję świadków. Nakazał on bowiem przywołanie w tym celu wyłącznie T. K. i Z. G.. Jako osoby obce z całą pewnością mogły one pełnić funkcję świadków testamentu. Co prawda przy czynnościach spadkodawców obecna była również G. P., jednak zgodnie z wolą Z. P. nie przypisano jej roli świadka ani innej roli przy wykonywaniu czynności testamentowych. Gdyby jednak nawet uznać jej rolę jako świadka przy wykonywaniu czynności testamentowych to i tak w świetle art. 957 k.c. nie mogłaby być ona świadkiem sporządzenia testamentu ustanego jako osoba podlegająca wyłączeniu, dotknięta niezdadnością względną. Zauważyć bowiem należy, że zgodnie z treścią dokumentu z dnia 7 października 1992 roku, który podlegał odczytaniu przez świadków tej czynności, wyłącznie uposażonymi na wypadek śmierci spadkodawców zostali jej synowie K. P. i P. P. (1) oraz jej mąż T. P., a więc jej krewni, powinowaci pierwszego stopnia. Tymczasem zgodnie z art. 957 k.c. nie może być świadkiem przy sporządzeniu testamentu osoba, dla której w testamencie została przewidziana jakakolwiek korzyść. Nie mogą być również świadkami małżonek tej osoby, jej krewni lub powinowaci pierwszego i drugiego stopnia oraz osoby pozostające z nią w stosunku przysposobienia. Jeżeli świadkiem była jedna z takich osób, nieważne jest tylko to postanowienie, które przysparza korzyść tej osobie, jej małżonkowi, krewnym lub powinowatym pierwszego lub drugiego stopnia lub osobie pozostającej z nią w stosunku przysposobienia. Tak więc wszystkie rozrządzenia testamentowe dokonane ustanie w obecności tego świadka byłyby nieważne albowiem testament przywidywał korzyści wyłącznie dla jej najbliższych krewnych i powinowatego – pierwszego stopnia. Na marginesie zauważyć również należy, że z tych samych powodów spadkodawcy nie mogliby być uznani za wzajemnych świadków swoich oświadczeń ustnych, ponieważ i oni jako rodzice Z. P. i dziadkowie P. P. (1) i K. P. należą do kręgu świadków podlegających z mocy art. 957 k.c. wyłączeniu jako niezdolni względnie.

Zważywszy na powyższe sąd uznał, iż czynności wykonane przez Z. P. i E. P. w celu dokonania rozrządzenia na wypadek śmierci, nie stanowią ważnego testamentu. Zgodnie z zapewnieniami spadkowymi spadkobierców innych testamentów spadkodawcy ci nie sporządzili. Natomiast spadkodawcy J. P. i T. P. – zgodnie ze złożonymi przez spadkobierców zapewnieniami spadkowymi - w ogóle nie sporządzili testamentów. W tej sytuacji sąd stwierdził powołanie do dziedziczenia po wszystkich spadkodawcach ich spadkobierców ustawowych .

Zgodnie z art. 931 § 1 i 2 k.c. w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. Jeżeli z kolei dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego dzieciom w częściach równych.

W niniejszej sprawie na podstawie zapewnień spadkowych złożonych w trybie art. 671§1 i 2 k.p.c. sąd – oprócz już wskazanej kwestii dotyczącej sporządzenia testamentów- ustalił, krąg spadkobierców ustawowych – małżonka (o ile dożył otwarcia spadku) i dzieci spadkodawców, okoliczność, że spadkobiercy nie złożyli oświadczeń spadkowych, nie zawierali ze spadkodawcami umów o zrzeczeniu się dziedziczenia, nie zostali wyłączeni od dziedziczenia z powodu niegodności dziedziczenia oraz, że spadkodawca nie pozostawił testamentu, przy czym stopień pokrewieństwa spadkodawców i jego dzieci oraz fakt pozostawania w związku małżeńskim i osobę małżonka ustalone zostały na podstawie odpisów skróconych aktów stanu cywilnego (w przedmiocie wartości dowodowej odpisów aktów stanu cywilnego w postępowaniu spadkowym porównaj orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 1960 r. OSPiK z 1961r. nr 7-8, poz. 220).

Okoliczność, że w skład spadku po Z. P. nie wchodzi gospodarstwo rolne (art. 670§2 k.p.c.) sąd ustalił na podstawie przesłuchania uczestników postępowania w trybie art. 299 k.p.c. w związku z art. 13 §2 k.p.c.

Na podstawie tak przeprowadzonych ustaleń sąd stwierdził iż do spadku po wszystkich spadkodawcach powołani zostali spadkobiercy ustawowi dziedziczący w pierwszej kolejności. W przypadku Z. P. spadek nabyli jego żona E. P., albowiem dożyła ona otwarcia spadku po tym spadkodawcy oraz jego dzieci - J. P. i T. P. po 1/3. Natomiast do spadku po E. P. jako spadkobiercy ustawowi dziedziczący w pierwszej kolejności powołani zostali wyłącznie jej synowie J. P. i T. P. - w częściach równych- albowiem w chwili śmierci spadkodawczyni była wdową. Z kolei spadek po J. P. i T. P. również dziedziczony jest według zasad ustawowego dziedziczenia, stąd sąd stwierdził nabycia spadku po nich przez ich małżonków oraz dzieci w częściach równych. W przypadku T. P. spadek nabyli więc jego żona G. P. oraz jego dzieci P. P. (1) i K. P. – po 1/3 części. Natomiast spadek po J. P. nabyły jego żona B. P. i jego córka D. M. – po 1/2 części - syn jego spadkodawcy nie zastał uwzględniony w kręgu spadkobierców, ponieważ nie dożył on otwarcia spadku po tym spadkodawcy i nie pozostawił zstępnych.

Sąd określił również sposób dziedziczenia spadku wynikający z art. 1015 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym w chwili otwarcia spadku po poszczególnych spadkodawcach. I tak w przypadku Z. P. i E. P. sąd ustalił, że spadkobiercy dziedziczą spadek w sposób prosty, natomiast w przypadku J. P. i T. P. określono, iż spadek ten został nabyty z dobrodziejstwem inwentarza. Z oświadczeń spadkowych złożonych przez spadkobierców wynika bowiem, że żaden ze spadkobierców nie złożył oświadczenia w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku.